

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 235 (2797) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Pártfogó gyásmagyarok

Ha valamikor, akkor ma a honvédelem érdekei elsőrendűek ebben a hazában. Amikor a honvédelem közegei intézkednek, rendelkeznek, utasítanak más hatóságokat bizonyos intézkedések megtételére, akkor minden más érdeknek háttérbe kell szorulnia, minden más szempontnak és indoknak el kell hallgatnia. Különösen akkor áll ez, amikor

zsidó túlsúly lassu, törvényes és minden tekintetben indokolt, sőt követelő visszahívásáról van szó.

Ez történi legutóbb nálunk, Nagyváradon, amikor a városi elsőfokú iparhatóság megvonta szállodás iparjogositványát gyakorlását három nagyváradai zsidótól. Nem saját kezdeményezésére, hanem a honvédelmi minisztérium átirata alapján a kereskedelemügyi minisztérium utasítására. A három szállodás között volt Veiszlovich Emil, a Park-szálloda tulajdonosa is.

Annakidején csak a pusztá tényről írtuk meg és nem soroltuk fel a magunk szempontjait, pedig elhíhet bárki, hogy ilyenek is akadnak. Tetük ezt azért, mert a honvédelmi minisztérium közbelépésére történt Veiszlovich iparjogositványának a megvonása is. Ahol pedig honvédelmi érdekek irányítanak valamit, ott minden más érdeknek és szempontnak hallgatnia kell. Ott bíráltnak sem szóban, sem tetteben nincsen hely!

Örömmel láttuk volna azonban azt is, ha a másik oldal is megnyugszik ebben az intézkedésben és nem próbálkozik keresztezni a honvédelmi minisztérium szándékait.

Ezzel szemben úgy értesültünk, hogy mindazok a névleg keresztény és magyar körök, amelyek a legkülönbözőbb zsidó érdek- és érzelmi, vagy családi szállak rabságában szenvednek, megmozdultak Veiszlovich Emil érdekében, elhalmozták a legképtelenebb dícsérelekkel, belemagyarázzák ennek a váradai zsidó agglégénynek életébe Arany Toldijának és a Zrinijásznak hőstetteit, magyar mecénás magánok hőkezűségét és könnyezve indulnak el érdekében a honvédelmi minisztérium szándékainak meggyűlöletére. Nem foglalkozunk Veiszlovich Emil érdemességével, vagy érdemtelenységével, magarságának és hazafiságának kérdésével. Egy bizonyos: zsidó. Ma már pedig végérvényesen eldől az a vita, hogy zsidó lehet-e életre-halálra magyar. Eldől, mert a zsidó és magyar érdekek különböznek a harcterek valóságában mutatkozt meg mindenki előtt.

Az egész ügyből reánk nézve csak az a fájdalmas, hogy akadnak még mindig szép számmal olyanok, akik szegyen nélkül s talán lelkiismeret-

Megindult a szovjet menekültek özönlése Törökország felé

A Donec-medence iparvidékének teljes megszállása a német és szövetséges csapatok részéről már csak napok kérdése. Moszkvában Stalin rendeletére ostromállapotot hirdettek

A nemzetközi érdeklődés középpontjában — a keleti front változatlan heveségű harcai és Moszkva sorsának küszöbön álló megpecsételődése mellett — a japán kérdés áll. Az új japán kormány — melynek kinevezését brit körökben rossz jelnek tekintették, — komor kérdőjelként mered az angol-szász világ elé. Az új kormány bejelentette ugyan azt az óhaját, hogy folytatni kívánja a tárgyalásokat az Egyesült Államokkal, Washington azonban nem sok reményt fűz e tárgyalások sikeréhez. Nyilvánvaló ugyanis, hogy Japán nem változtatja meg eddigi föltételeit a japán-amerikai viszony szabályozása terén s a kormányváltásra éppen azért volt szükség, hogy az új kormány nagyobb súllyal és eréllyel képviselje ezeket a feltételeket. S

ha azok Washington részéről ugyanazzal a merev visszautasítással találkoznak, Japánról elhárul a felelősség az elkövetkezendők tekintetében.

Washingtonból jelentik: Az Esti Újság jelentése szerint Vlakatski washingtoni japán nagykövet — mint hivatalosan jelentik — felkereste Sunner Welles helyettes külügyminisztert és közölte vele a japán kormány óhaját az Egyesült Államokkal megkezdett tárgyalások folytatására. — Washingtoni hivatalos körökben örömmel vették Japán bejelentését, de nem táplálnak különösebb reményeket a kedvező eredmény iránt. A Toyo kormány nyilatkozatát az Egyesült Államokban általában Japán és a tengelyhatalmak közötti együttműködés élénkítésére az első jelnek tekintik.

hogy az Egyesült Államok tengerészeti miniszterelmének utasítására a Csendes-óceáni flottát készenlétebe helyezték.

Amszterdamból jelentik: (NTI) A brit hírszolgálat singapoori jelentése szerint minden előkészület megtörtént a burmai partvidéknek szükség esetén való kiűritésére, illetve a polgári lakosság eltávolítására. (MTI)

MOSZKVA KÉSZÜL A VÉGSŐ KÜZDELEMRE

Berlinből jelentik: (NTI) Mialatt a csata egyre közeledik Moszkvához, a szovjet főváros egy hadiközpontozó illő város komoly képét ölti fel — jelenti az OFI francia hírszolgálati iroda Moszkvából. — Minden szilárdan megépített ház géppuska- és páncéltörő ágyuállássá változott. A térfilakosság javarészt már a harcra vittek és csaknem minden gyárban szünetel a munka. Az otthonmaradt munkások erősen dolgoznak a belső erődítésekben és Moszkvából az arcvonalon még vezető utakon. (MTI)

A vezéri főhadiszállásról jelentik hétfőn délután 2 órakor:

A német, olasz, magyar és szlovák csapatok feltartóztathatatlanul törnek előre a Donec medence iparvidéke felé. A harcér többi szakaszán a hadműveletek tervszerűen haladnak előre. (MTI)

Japán újabb repülőter átengedését kéri Indokinától

Zürichből jelentik: (B. T.) A Die Tat washingtoni jelentése szerint az amerikai külügyminisztérium Saigoból olyan értesítéseket szerzett, hogy Japán az indokinai hatóságoktól újabb repülőter átengedését kéri. A jelentésekből kitűnik, hogy a japán katonaság előkészületeit a legnagyobb sietéssel végzi.

Newyorkból jelentik: Az NST jelentése szerint a csendestengeri helyzet kiéleződésének beszédes jele newyorki vélemény szerint — a Pan American Airway szombati közleménye, melynek értelmében az újzelandi és honolulu járat Clipper gépeinek indítását 24 órával elhalasztották. A társaság nem hajlandó közölni az elhalasztás okát. Arra sem válaszoltak, hogy vajjon összefüggésben áll-e ez az Egyesült Államok kormányának azzal a rendeletével, hogy minden kereskedelmi hajó köteles azonnal befutni valamelyik jelen tartózkodási helyéhez közeles angol, vagy északamerikai kikötőbe.

IRAKBÓL TÁVOZNI KELL JAPÁN KÉPVISELŐJÉNEK

Tokióból jelentik: (NTI) Mint a Tokiói Nisi Nisi jelenti, az iraki kormány felmondta a Japánnal kötött

kereskedelmi szerződést és felszólította Japán diplomáciai képviselőjét az ország elhagyására. A lap annak a véleményének ad kifejezést, hogy a kormány intézkedésének oka a japán-iraki kapcsolatok megzavarására irányuló angol nyomás. (MTI)

KÉSZENLÉTEBE HELYEZTEK A CSENDESÓCEÁNI FLOTTÁT

Stockholmból jelentik: A Maj Nap értesülése szerint arról érkezett hír,

Ostromállapot Moszkvában

Amszterdamból jelentik: (NTI) A brit hírszolgálat közlése szerint Stalin parancsa értelmében Moszkvában elrendelték az ostromállapotot. A rendelet ma éjjelkor lép életbe. Éjféltől reggel öt óráig a városban mindenemű forgalom tilos. A város rendfenntartó hatóságainak parancsnoka Simionov vezérőrnagy lett, akinek rendelkezésére bocsátották a munkásszólaljakat is. A munkásszolgálatot felszólították, hogy minden segítséget adjanak meg a várost védő csapatoknak. Rómából jelentik: (MTI) A Corriere della Sera szófiai tudósítása szerint

megindult a szovjet menekültek özönlése Törökország felé. Az egyik kikötőbe negyven előkelő szovjet előkelőség érkezett egy kisebb hajón. Arra kérték a török kormányt, engedje meg, hogy hajótöröttként szállhassanak partra. Ezenkívül két hajó érkezett sok menekülttel a stambuli kikötőbe. Sok menekült érkezik Törökországba az iráni határvidéken is, köztük több szovjet népbiztos lépte át a török határt. A biztosok nagy összegű pénzt hoztak magukkal. A török hatóságok Kara városban gyűjtőtáborot állítottak fel a menekültek számára.

NORVÉGIA TERJESZKEDNI AKAR ÉSZAK FELÉ

Stockholmból jelentik: (B. T.) A lapok szerint norvég nemzeti körökben a Szovjet összeomlásával kapcsolatban az az óhaját merült fel, hogy a norvég életet terjesszék ki észak felé. Ez az életter magában foglalná a

furdalás nélkül is, olyan intézkedés megváltoztatására vállalkoznak, amelynek indokolása a honvédelmi minisztérium átirata, záradéka pedig csak annyi, hogy: jogorvoslatnak helye nincs.

Fájdalmas ez, mert özönével tud-

nánk ajánlani a buzgó Veiszlovich-pártfogók figyelmébe magyar ügyeket, magyar családokat, sorsok, életük ügyét. Veiszlovichnak nem fog a feje fájni attól, hogy mivel tengeli tovább életét. Mit akarnak hát a pártfogó gyásmagyarok?

Spitzbergákat, a Beeren szigeteket, a Ferenc József földet és a Viktória szigeteket.

Berlinből jelentik: (MTI) A Berliner Börzenzeitung a román csapatok odesszai sikereivel kapcsolatban rámutat Románia kelet felé törő elhelyezkedésének tartósságára és megjegyzi, hogy Romániát bevonják az új élettér kiszélesedett körébe. Romániára ebből a Keleten kivívott győzelemből nagy feladat vár majd.

AFGANISZTAN TELJESÍTI A BRIT-SZOVJET KIVÁNSÁGOKAT

Az Új Nemzedék írja: Londonból közlik, hogy az afgán kormány teljesíti az angol-szovjet követelést. Gondoskodnak az Afganisztánban élő német és olasz állampolgárok hazaszállításáról. Az angol ajánlat értelmében az angolok Indián keresztül biztosítják az afganisztáni németek és olaszok hazaszállítását.

EURÓPA A TENGYELHATALMAK KAL ÁLL, VAGY BUKIK

Madridból jelentik: (Stefani) A spanyol lapok közlik Serrano Sunner nyilatkozatát, amelyet a Gringoire című francia lapnak adott. Ugy gondolom — mondotta a külügyminiszter — hogy egész Európa — a kontinensen és a kontinensen kívül lévő államok — a tengelyhatalmakkal áll vagy bukik. — Spanyolország a világot két részre osztja, azokra az országokra, amelyek megértették a nemzeti Spanyolország harcát és a másik csoportra: a demokraták csoportjára, amely Spanyolországot a bolsevista iszonyatnak akarta kiszolgáltatni. (MTI)

A Katolikus Akció köszönete lapunknak

„Mélyen Tisztelt Főszerkesztő Ural A XXIX. Országos Katolikus Nagygyűlés mindenben igazolva a hozzáfűzött reményeket, a Felvidék, Kárpátalja, Erdély és Bácska katolikus-szövetségének részvételével a legnagyobb sikerrel végezték.

Az Actio Catholica Országos Elnöksége nevében kötelességünknek tartjuk, hogy az országos nagygyűlés eredményeiben gazdag munkájának befejezése után őszinte köszönetünket nyilvánítsuk.

Hálásan gondolunk mindazokra, akik hathatós támogatással a nagygyűlés sikerét előmozdították. Különösen áll ez Főszerkesztőséged bölcs vezetése alatt álló lapra, amely a magyar katolikusok ezidei nagygyűlését propagáló cikkek és hírek leadásával nagyban hozzájárult ahhoz, hogy ilyen szép eredménnyel végződött a XXIX. katolikus táborozás.

Amikor újból köszönetünket nyilvánítjuk az Actio Catholica Országos Elnöksége nevében, engedje meg, hogy ezzel kapcsolatban kérjük Főszerkesztőségedet, hogy lapjával továbbra is támogassa munkánkat, amelyet az idén „Szent István országga” vezető gondolatával óhajtunk kifejteni.

Fogadjon Főszerkesztő Ur kiváló tiszteletünk őszinte nyilvánítását. Budapest, 1941. október 11.

Mihalovics Zsigmond, pápai prelátus, az Actio Catholica országos igazgatója.

Zsembéry István, országos alelnök, a szervezési szakosztály elnöke.

A NAC-ot üdvözölte a városi sportbizottság ülésén a polgármester

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délután dr. Soós István polgármester elnöklésével ülést tartott a városi sportbizottsága, amelyre az egyesületek vezetői is meghívást kaptak. A NAC-ot Andrassy Gyula főmérnök, a Török-utcai Daróczi Kiss Lajos, a MÁV-ot Keresztury Lajos főintéző, a Ésta Szent Staharóczy János képviselte.

Az ülés elején dr. Soós István polgármester örömeinek és meglepedésének adott kifejezést a NAC pompás győzelme felett a Ferencváros ellen, amely bizonyítja, hogy a nagyvárad sport olyan színvonalon áll, amelyre büszke a város. Kívánja, hogy továbbra is ugyanilyen sikerrel működjön az egyesület és igéri a további támogatást.

A polgármesteri bejelentésről jegyzőkönyvi kivonatban értesítik a NAC-ot.

Ezután dr. Dalló Gyula bejelentette, hogy az anyagelosztó bizottság sze-

rint sem cement, sem vas nem áll rendelkezésre. Ezek szerint a lelátó építésére nem kerülhet sor.

Dr. Soós István polgármester feltette a kérdést, hogy a költségvetésben biztosított és még meglévő 47.000 pengőt mire fordítsák? Babó István mérnök előadása után elhatározta a bizottság, hogy a pálya talaját javíttatja meg, 43.000 pengős költséggel. 50 centiméter mélyen lehorodják a pálya felső talaját és fűvesítik a pályát. A munkálatokat 1500 zsidó leveinte munkaszolgálatossal végeztetik majd el.

Andrassy Gyula főmérnök az öltözők megjavítását kéri. Szabó János felsőházi tag egy tussoló építést javasolja.

Tekintettel arra, hogy a pénzt el kell költeni, január 1-re a pályát fűvesíteni kell, a munkálatokat azonnal meg kell kezdeni. Addig az egyesületek a Rhédey-kerti pályán tartják

edzéseiket, a mérkőzéseket pedig idegenben rendezik, vagy a Rhédey-kerti pálya talaját megjavíttatják.

A munkálatok azonnali megkezdését a polgármester elrendelte.

EMELIK A KÖZSEGI KÖZAL-KALMAZOTTAK FIZETÉSET. Nagyvárad. Saját tud. Mint már megírtuk, holnap, kedden délelőtt 10 órára hívták össze Biharvármegye törvényhatóságának kisgyűlését. A kisgyűlés tárgysorozatán nem kevesebb, mint 262 tárgysorozati pont szerepel, így a kisgyűlés valószínűleg a késő déli órákig fog tartani. Az alispáni előterjesztések között szerepel többek között a Bihar—ermihályfalvai th. község területén elhelyezendő benzinkutak engedélyezésének kérdése, a vármegye tulajdonában levő festmények helyreállításának kérdése, valamint a vásári és piaci helypénzdíj-szabályzat megalkotása. A községi ügyek között elsősorban a községi alkalmazottak fizetésemlése, egyházak segélyezése s különféle beszerzési, építési ügyek szerepelnek. A kisgyűlés a kérelmek letárgyalásával ér véget.

Mivel indokolta a bíróság a Hottya-gyilkosság vádlottainak ítéletét

Képek a tárgyalóteremből

Nagyvárad. Saját tudósítónktól. A Hottya-gyilkosság ügyében az ítéletnek az indoklásában a törvényszék tényként állapította meg, hogy Szentmiklósi vitte ki Vaszi Illést és ajánlotta maga helyett Ráczot, aki három embert ki is vitt a hegyre, rablási szándékkal. Az indoklás ezután röviden visszapillant a megtörtént eseményekre, megállapítva a rablás és a gyilkosság büntetést. Ismértette az indoklás a közös elhatározás tényét és azt a megállapítást, hogy Rácz a tettes.

Megállapítja végül, hogy öntudatlanság, vagy elmezavar egyetlen vádlottnál sem volt bizonyítható, valamint azt, hogy miként jött létre a szövetkezés. Marhucz ellen nem merült fel bizonyíték arra nézve, hogy a gyilkosságba beleegyezett és nincs megcáfolva az sem, hogy vasárnap a beteg gyermekét látogatta meg. Ecsednél figyelembe vette a törvényszék a teljes beismerést, büntetlen előéletét, Rácznál súlyosbító halmazatot nem

állapított meg. Szentmiklósi esetében szintén figyelembe vette büntetlenségét.

SZABADLÁBRA HELYEZTÉK MARHUCZ LAJOST

Az ítéletkihirdetés után a vádlottak egymás után bejelentik, hogy az ítéletben megnyugosznak. — Egyedül Marhucz jelentett be fellebbezést enyhítésért.

Dr. Levente István ügyész az ítélet egész terjedelme ellen fellebbezést jelentett be súlyosbításért, a fejemtő rész tekintetében pedig a bűnösség megállapítását kéri. Dr. Mucsy Imre védő is megnyugszik az ítéletben és kéri Marhucz szabadlábra helyezését, tekintve, hogy családjáról gondoskodnia kell, lakása van és a szökésétől nem lehet tartani. Az ügyész emelt hangon határozottan ellenzi. Izgalmas jogi viták után a tanács elrendeli Marhucz azonnali szabadlábra helyezését. Az ügyész erre azt kéri, hogy a szabadlábra helyezés halasztó legyen. Végül az elnök a főtárgyalást lezárta.

Izgalmas órák következtek, mikor a bíróság tanácskozára vonult vissza. Hosszantartó, nehéz munka volt az ítélet meghozása. Két ember életéről volt szó. S közben a tárgyalóteremben és a folyosón, ahol türelmetlenül, de kitartóan várta a közönség s a déli órákban az utolsó kenyérmorzsaig kifosztotta a törvényszék falatozóját, — megindultak a „tippelések”. Cédulákra írták fel minden vádlottra vonatkozólag a tippelést s még fogadások is történtek. Fél négy órakor a tárgyalási jegyző végighaladt a folyosón. — Valószággal megrohmozták az embereket.

— Sokáig tart még a tanácskozás?
— Még egy jó félórát.
— S mi az eredményt?... Elet vagy halál?

Erre természetesen nem adott választ a jegyző. Tessék megvárni az ítélet kihirdetését... Addig maga az ügyész se nyerhetett semmi tájékozódást: ő is éppúgy szurkolt a folyosón, mint az egyszerű érdeklődők és kíváncsiak.

Néhány ajtóval a tárgyalóteremtől volt a vádlottak szobája. Fegyőrök jöttek-mentek s megkérdeztük tőlük: — Hogy viselkednek a gyilkosok?
— Nyugodtak, — kaptuk a szükséges választ.

Azt azonban sikerült megtudnunk, hogy az ügyészségi fogdában a tárgyalás második napjára virradó éjjel egyikük sem aludt egy szemet se... Különösen a két gyilkos esetétől virradatig szünet nélkül komoran járt fel s alá cellájában.

S mikor több mint öt órai tanácskozás után ismét megjelent a bíróság a tárgyalóteremben, halotti csendben, lélekzetét visszafogva hallgatta mindenkinek az ítéletet.

A két gyilkos szemrebbetés nélkül vette tudomásul a kegyelmet, amelyet a bírák nagylelkűsége gyakorolt.

Két gyerek a tárgyalóteremben

Megható volt a főtárgyalás második napján az áldozat kislányának megjelenése a közönség soraiban. Hét éves, hájos kicsi leány; fehér ruhában, fekete kalapja, fekete szalaggal a karján, fekete masnival a hajában ült mély gyászba borult édesanyja mellett. Nem sokat érthetett a tárgyalásból, nem is nagyon érdeklődött se az ügyész, se az ügyvéd bácsik kijelentései iránt. Gyermekmódra izgett-mozgott, fészkelődött a helyén s egy fehér papírzacskóból mogyorót majszolgotott egész idő alatt. Szünet közben rátelepedett a vádlottak padja mögötti padra, ahol a tárgyalás folyamán a fegyőrök ültek és derűs arccal nézgette a közönséget. Ha rokont vagy ismerőst ledezett fel, kedvesen, mosolyogva ültetett nekik... Mit tudja a gyermek!

Még egy gyermek volt kivéte a tárgyalóteremben: Marhucznak, a negyedrendű vádlottnak a kicsinye, aki még csecsemő, s kedélyesen gögicsélt édesanyja karján, mialatt apja bűncselekményének súlyát mérlegelték a bírák a véd. és védelem előterjesztései során. Sokan megkönnyezték, mikor Marhucz lépett a bíróság elé a csecsemővel karján, hogy elmondja tanuallomását. Az asszony, míg beszélt, a vádlottak padján ülő férjének aita át a gyermeket, aki szeretettől szorította azt magához. S az egészséges arcú, pufók kis csecsemő vidáman cirógatta apja gondterhes hmlökát. Akkor még senki sem tudhatta, hogy honnan, vagy évekre bucsuzik-e tőle.

Odesszát Romániához csatolták

A Donec-medence sorsa már elintéztnek tekinthető. Sok helyen áttörték a kiépített szovjet állásokat az ukrainai német hadsereg csapatai

Taganrogot rohammal bevették a német SS alakulatok

Bukarestből jelentik: (NTI) Antonescu államvezetőjének rendeletével Odesszát Romániához csatolták, mint Transnistria fővárosát. A város polgármesterévé Pantea ügyvédet nevezték ki. (MTI)

Vezérfőparancsnokság (NTI) A véderőfőparancsnokság jelenti: Az Azov-tenger és a Donec között sikerrel folyik tovább a megvert ellenség üldözése. Légierőnk a Krimi-Félsziget hadifontossága céljai ellen intézett eredményes támadásokat. Az SS csapatai utcaról-utcará harcolva elfoglalták Taganrog városát. A Vjaszma és Brjansk terében lefolyt csaták, mint a véderő különjelentése már hírül adta győzelmesen befejeződtek. Ebben az óriási kettős csatában megsemmisítettük Timosenko tábornagy hadseregcsoportját. A megsemmisített

szovjethadseregek kötelékébe tartozott 67 lövész hadosztály, hat lovas-hadosztály, hét páncélos hadosztály és hét páncélos dandár. A csatát tisztogatási munkájának befejeztével a kezükre került foglyok száma 658 940. A zsákmányolt vagy megsemmisített páncélosok száma 1241. A lövegeké 5396. A zsákmányolt és megsemmisített egyéb hadianyag nagysága még áttekinthetetlen. — A szovjethadsereg veresége rendkívül nagy volt. A Nagybritannia ellen folytatott harcban német repülőik mára virradó éjszaka bombatámadásokat intéztek Anglia délekeleti partvidékének kikötőberendezései ellen. A támadások nyomán több kiterjedt tűz keletkezett. Az ellenség nem repült a német birodalom területe fölé. (MTI)

megvert ellenség üldözését és sok ponton áttörték a kiépített szovjetállásokat. Az ellenséget mindenütt, ahol ellenállást fejtett ki, gyakran alkesseredett harcokban visszavetettük. A középső szakaszon különlegesen és erő-

A németek nem állnak meg a Donecnél

Rómából jelentik: (Stefani) A Stefani Irodának a keleti helyzetről írott cikke szerint Taganrog elfoglalása elvágta az ország középpontját a Kaukázustól. Stalinnal a Kaukázussal való összeköttetésre már csak a Stalingradi vonal áll rendelkezésre, ez nagy kerülőt és mellékvonalat jelent. A Donec medence sorsa már elintéztnek tekinthető. Nyilvánvaló azonban, hogy a németek nem állnak meg a Donecnél. Az a körülmény, hogy a szovjet Tiflisbe külön kormányt nevezett ki, nyilvánvalóvá teszi, hogy számol a Kaukázus közeli elvágásának lehetőségével. (MTI)

MALTA SZIGETÉT TÁMADTAK AZ OLASZ REPÜLŐK

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás 504-ik számú közleménye: Észak- és Keletafrikában a szárazföldön az előretolt osztagok tevékenykedtek. Protona városát tegnap néhány ellenséges gép támadta meg. A bombák részben a tengerbe, részben a tengerparti sétatérre estek és semmi

A Magyar Nemzeti Szocialista Párt nagyváradi tagozata működését Rimanóczi utca 10 szám alatti irodájában megkezdte.

sen kiépített állásokat, amelyeket a bolsevista erők rendkívül megalapozottan védelmeztek, több helyen áttörtük. Berlinből jelentik: (NTI) Ill-tékes helyről közlik: Október 18-án a Szovjet 71 repülőgépet veszített. (MTI)

kárt nem okoztak. Olasz gépek harc-bakeveredtek angol Hurrican gépekkel és egy Hurrican gépet lelőttek. Légierőnk bombavető gépei tegnap este nyolc órától reggel öt óráig egynást követő sok hullámban támadták Malta kikötőberendezéseit. A la valettai kikötőt jelentékenyen megrongálták. A heves légháritó tevékenység ellenére valamennyi gépünk visszatért támaszpontjára. (MTI)

Hadművelési övezet. (Stefani) A Stefani északafrikai tudósítója beszámolót folytatott hadifoglyokkal, akik a tobruki arcvonalon néhány nappal ezelőtt jutottak fogságba. Elmondták, hogy a 3. reményesség Fokán az szállították őket hajóval a hadszíntérre — Eredetileg Görögországba akarták őket vinni, majd visszashállították Egyiptomba, anélkül, hogy megkapták volna a megígért egyhónapi szabadságot, Tobrukba szállították. A tobruki kikötő az ellenség borzalmas erejű légitámadásai folytán nagyrészt romokban hever és az öböl valóságos temetője a brit hajóknak. (MTI)

Heves bolsevista ellentámadást vertek vissza a németek

Berlinből jelentik: (NTI) A keleti arcvonal közepes szakaszán, Kalinin környékén a német csapatok sikerrel vertek vissza egy heves bolsevista ellentámadást. Ennek során 18 páncélos megsemmisítették meg és három repülőgépet lőttek le. Az északi szakaszon egy német gyalogezred négyszáz páncélszerűen kiépített tábori állást foglalt el és sok foglyot ejtett. (MTI)

Helsinki-ből jelentik: (NTI) Hivataltalan közlik: Légierőnk több helyen eredményesen bombázta a Murmanvasutvonalat és különböző szovjet támaszpontokat. Az Onaga partján lelőtünk egy vizirepülőgépet, a karéliei földszoroson két vadászgépet és egy felderítőgépet. Egy gépünk nem tért vissza. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Német harci gépek a keleti arcvonal közepes szakaszán szétromboltak több vonat és 91 gépkocsit. Ot szovjet páncélvonatot és négy más vonatot súlyosan megrongáltak. Légiharcokban 27 szovjetgépet, a légvédelem 5 szovjetgépet lőtt le. Charkov vidékén a légierő fontos szovjet vasutvonalakat bombázott, valamint visszavonulási útvonalakat. Ennek során hat pályaudvart szétromboltak. (MTI)

Berlinből jelentik: A Német Távírási Irodával a vasárnapi hadijelentés kiegészítéseként a következőket közölték: A brjanszki és vjaszmai kettős csata befejezésével szétvertük azt a szovjet sereget, melynek feladata mindenek előtt Moszkvának a német támadással szemben való megvédése volt. Olyan évszababban érték el ezt a győzelmet, amikor a rossz időjárás és járhatatlan utak miatt a szovjet nem várt nagyobbabású német támadást. A döntés már a csata közben kialakult. A német támadást ezzel közvetlenül a moszkvai külvárosokat védő szovjet erődállásokig vittük előre.

A Moszkvát fenyegető támadás eredménye nyomában mutatkozott a világ diplomáciájának és a szovjet kormányának Moszkvából való gyors menekülésében. Hasonló sikereket értünk el az azovi csatában, ahol megsemmisítettük Budjennij hadseregének maradványait. Mig a német seregek támadása

közvetlenül fenyegeti Moszkvát, más német kötelékek még oly nagy távolságból is, mint Rosztov, súlyosították Moszkva helyzetét, mert elvagták a Szovjetunió legfontosabb útjaitól.

71 REPÜLŐGÉPET VESZTETT EGY NAP ALATT A SZOVJET

Berlinből jelentik: (NTI) Az ukrainai német hadsereg csapatai folytatták a

„A japán hadsereg kész vérével megoldalni minden reá váró feladatot“

Szerdán tartja első minisztertanácsát az új japán kormány

Tokióból jelentik (NTI): Toyo külügyminiszter a sajtó képviselői előtt tett nyilatkozatában kijelentette, hogy korai volna még Japánnak az Egyesült Államokhoz és más államokhoz fűződő kapcsolatairól szólni. Reméli azonban, hogy nemsokára tájékoztathatja a japán közvéleményt a követt külpolitikáról. (MTI)

Newyorkból jelentik (NTI): Az Associated Press szerint washingtoni politikai körökben várakozó álláspontra helyezkednek az új japán kormánnyal kapcsolatban. A külügyminisztérium sejténi engedi, hogy a japán-amerikai viszony szabályozására vonatkozó tárgyalások csak addig folynak, amíg Toyo miniszterelnök nem lett. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) A Domei Iroda közlése szerint az első minisztertanácsot szerdán tartja meg az új japán kormány, bár Konoye miniszterelnök megbetegedése miatt el kellett hájaztani a miniszterelnökség formális átadását. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) Simada tengerészeti miniszter vasárnap rövid rádióbeszédet tartott, amelyben hangsúlyozta, hogy a japán flotta nem csak arra kész, hogy a kínai helyzetet megoldja, hanem kész számot vet-

ni minden bekövetkező eseménnyel, amely elé Japánt állíthatják. Araki a legfelsőbb japán haditanács elnöke kijelentette, hogy a japán hadsereg kész vérével megoldani minden reá váró feladatot. (MTI)

Willkie beavatkozásra biztatja Amerika népet

Newyorkból jelentik (Stefani): Willkie rádióbeszédében szemére velette az Egyesült Államok közvéleményének, hogy túlságosan könnyelműen kezeli a fontos külpolitikai kérdéseket. Az Egyesült Államoknak nehéz feladatok megvalósítására kell felkészülnie.

Willkie beszédével valószínűleg a beavatkozás melletti hangulatot igyekezett erősíteni. (MTI)

Newyorkból jelentik (NTI): Az Associated Press manillai jelentése szerint az Egyesült Államok szolgálatában álló tengerésztiesteket felszólították a Fülöp-szigetek hatóságai, hogy az Egyesült Államok zászlói alatt haladó hajókkal fussanak be a legközelebbi amerikai vagy baráti államok birtokában levő kikötőkbe. MTI

Newyorkból jelentik (NTI): Az Associated Press jelentése szerint a

Newyorkból jelentik (NTI): Harrimann, a moszkvai értekezlet amerikai megbízottja Newyorkba érkezett. Jelentést tesz Rooseveltnek a moszkvai tanácskozások eredményéről. (MTI)

panamai kormány elhatározta a panamai hajók felfegyverezését. Egyideig hatályon kívül helyezték Arias volt elnök erre vonatkozó tilalmát. (MTI)

Newyorkból jelentik (NTI): Az Egyesült Államok hadfelszerelési minisztériuma ismerteti az Egyesült Államok fegyverkezési tervét. Ennek értelmében a fegyverkezés költségeit megkészszerznék, úgyhogy az körülbelül százmilliárd dollárra rugna. Az Egyesült Államok munkáslétszámának felét állítanák a fegyverkezés szolgálatába. Csökkentenék mindazon iparágak tevékenységét, melyek nem a fegyverkezés szolgálatában állnak. Az óriási fegyverkezési tervet azzal indokolják, hogy két-három éven belül el kell tüntetni azokat az előnyöket, amelyekre Németország tett szert a fegyverkezés terén. (MTI)

„A MI UTUNK”

Irta: vitéz Rátz Jenő

Egy héttel ezelőtt Jaross Andor pártjának hivatalos lapjában cikket írt arról, hogy a M. M. P. célkitűzése a szegedi program maradék nélküli végrehajtása. Jaross cikkének óriási visszhangja támadt a magyar sajtóban. E visszhangokra tegnap válaszolt vitéz Rátz Jenő volt honvédelmi miniszter. A válasz oly emelkedett, oly nagyhorderejű igazságokat tartalmaz, hogy érdekesnek tartjuk — távol minden pártpolitikától — vitéz Rátz Jenő cikkét kivonatossan ismertetni. Szerk.

A mi utunk: a legmagasabb magyar felkészültség politikájának az útja!

A legmagasabb magyar felkészültség politikájának gondolata nem importáru és nem utáncat, amint ezt liberálisok és jegyvertársaik állandóan hangoztatják. A világháború és az utána következő liberális radikális, majd marxista forradalmak tanulságai döbbenetűk lelkünkbe az igazságot. A háború a nép életrevalóságának és életképességének a legmélyebb próbája. Ezt a legkeményebb próbát a népeknek egymásközötti küzdelemben csak az a nép tudja megállani, amely a küzdelemre lelkiileg, szellemileg és anyagilag is teljesen felkészült. Lehet a nemzet anyagilag, tehát gazdaságilag a leg erősebb, lehet szellemi élete még olymagas és előkelő, ha beteg a lelke, vagy egyáltalában nincs sajátlagos nemzeti lelke — helyét a háborúban megállani nem fogja tudni. Nem változtat a küzdelem kimenetelén, a nemzet számereje sem az előbbi feltételek nélkül. Mert láttunk a történelemben nem egy hatalmas népet, amely számban sokkal kisebb néppel szemben elbukott és végleg el is tűnt a népek színpadáról, mert a küzdelemre lelkiileg kevésbé volt felkészülve, mint a kisebb. És ha figyelmesen és előítélet nélkül kísérik szemmel a most folyó küzdelmet, csak megerősödhetünk a hangoztatott tétel helyességében és igazában.

Ebből a tételből a legmagasabb magyar felkészültség politikájának három feladata adódik békében és háborúban egyaránt és pedig: a) leg-sajátosabb magyar lelkiség kialakulása; b) a minden tudást felölelő, legkiválóbb magyar szellemek kisarjztatása és c) a nemzet legnagyobb anyagi jólétének a kifejlesztése.

Ki mondhatja ezekre a feladatokra, — hacsak féligmeddig jóhiszemű és elfogulatlan, — hogy azok importáru és utáncok?! Ki meri tagadni azt, hogy ezeknek a megoldása a leg-szentebb és legsürgősebb magyar politikai feladat?!.

Amikor mi nemzeti öntudatot, nemzeti hivatástudatot akarunk minden magyar emberbe mélyen begyökeresíteni, ki vádolhat bennünket az-za, hogy veszélyeztetjük a nemzet függetlenségét! Amikor mi azt hirdetjük, hogy a Kárpátok medencéjében csak velünk és általunk lehet rendet teremteni és rendet tartani, ki mondhatja rólkunk, hogy idegen zsoldba szegődtünk?! Szent István királyról azt mondja mindenki, hogy ő alapozta meg ezer esztendőre a magyar független nemzeti államot. Miért akarnak bennünket pellengérré

állítani, amikor mi sem akarunk egyebet, mint amit Szent István cselekedett annakidején, amikor a kor-szellem szerint szükséges reformokat hajtott végre országában?! Ki találhat azon kivételt valót, amikor azt hirdetjük, hogy az őseink szerezte magyar földön, magyar lélekkel, magyar módra akarunk élni újabb ezer éven át?!.

Kinek lehet kifogása az ellen, ha mi a magyar vezetőket a legszélesebb népi rétegek rezervárából akarjuk kiválasztani?! Ha ott keressük őket, ahol a tehetségek ezrei kallódtak el eddig az anyagi eszközök hiánya következtében?! Ki hibáztathatja joggal azt, ha tagadjuk, hogy név és születési rang, vagyon vagy rokonsági fok már arra jogosítanak, hogy különleges helyet, vagy vezető szerepet biztossítsanak tehetség és munka nélkül is a magyar élet és állam vezetésében?!.

Ki állíthat szembe bennünket keresztény vallásunkkal és Krisztus tanáival, amikor az önzést akarjuk kiirtani és a közösség elsőbbségének jogát hirdetni?! Kinek van joga arra, hogy ellenünk az új pogányság vádját emelje, amikor a szegényeknek, az elesetteken akarunk enyhíteni, hogy keresztjüket könnyebben viselhessék?!.

Tisztújító közgyűlést tartott az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület

Kolozsvárról jelentik: Az újjászervezett Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület szombaton délután 4 órakor tartotta meg első közgyűlését Béli Kálmán gróf elnöklété alatt.

Béli Kálmán gróf megnyitójában ismertette a legutóbbi közgyűlés óta történt változásokat. Jelentette, hogy a közgyűlés felhatalmazása alapján az egyesület igazgató-választmánya Sándor József ügyvezető alelnököt érde-meinek elismerése mellett nyugdíjazta és részére egyetemi tanárokat megillető nyugdíjat állapított meg. Az ügyvezető alelnöki tisztségre az igazgató-választmány Szathmáry Lajos drt, a szatmári törvényeskedő ügyészségi elnökét kérte fel és egyben betöltötte a szakosztályvezetői és titkári tisztségeket is.

Walter Gyula titkár nagy vonásokban ismertette azt a munkát, amelyet az új vezetőség hivatalbalépése óta kifejtett.

AZ EMKE ÚJ TISZTIKARA

A titkári jelentés elhangzása után megejtették a tisztikar választását. Az alelnöki széket a választások megejtéséig Sándor József díszelnök vette át, akinek javaslatára Ferencz József dr vezetésével bizottságot küldött ki a közgyűlés a jelölések megejtésére.

A jelölőbizottság előterjesztése alapján a közgyűlés egyhangulag a következő tisztikart választotta meg:

Elnök: Gróf Béli Kálmán földbirtokos, felsőházi tag, Zsibó (rég), ügy-

vezető alelnök: dr Szathmáry Lajos fő-
ügyészhelyettes, szórványügyi kormánybiztos (uj), alelnökök: Bartók György dr egyet. tanár, bölcsészeti kar dékán (uj), Jelen Gyula dr földbirtokos, Vöröskereszt-főmegbizott (rég), Tavasz Sándor dr református püspök-helyettes (uj).

A főtitkári állás egyelőre betöltetlen.
Titkár: Walter Gyula, pénztáros: Gyarmathy Árpád igazgató (uj), ellenőr: Biasini Sándor cégjegyző (uj).
Jogtanácsosok: Bartha Ignác dr ügyvéd, orsz. gyűl. képviselő, Erszényes Samu dr ügyvéd, Sillay István dr ügyvéd, a kolozsvári Ügyvédi Kamara elnöke.

A számvizsgáló bizottság elnöke: Sándor Béla földbirtokos (rég), tagjai: Leitersdorfer Sándor (rég), Sallak Dezső (rég).
Választmányi tagok: Albrecht Dezső ügyvéd, orsz. gyűl. képviselő (uj), Dr Asztalos Sándor ügyvéd, dr Baráth Béla róm. kat. teol. tanár (uj), Bálint József szentszéki tanácsos, orsz. gyűl. képviselő (uj), dr gróf Bethlen László

vezérigazgató, orsz. gyűl. képviselő (uj), Biró Sándor református koll. tanár, teol. magántanár (uj), dr Boér Elek egyetemi tanár (uj), Botos János főtitkár, lapszerkesztő (rég), Demeter Ferenc ipartestületi elnök (uj), dr Faragó Ferenc róm. kat. teol. tan. (uj), dr Gál Kelemen ny. igazgató, főtanácsos (rég), dr Geley József egyetemi tanár, unit. főgondnok (uj), dr Lmre Lajos református teol. tanár (rég), Inczedy-Joksmann Ödön Kolozsvár és Kolozs vármegye főispánja (uj), Járosi Andor ev. esperes (rég), Kádár Géza református esperes, egyházi közügy-igazgató (uj), dr Keledy Tibor Kolozsvár polgármestere (uj), Kelemen Lajos muzeumi és levéltári főigazgató (uj), dr Kiss Elek unitárius püspök-helyettes (rég), dr Moldován Pál vezérigazgató (uj), Nyirő József főszervező (uj), Orosz Endre ny. igazgató (rég), Pálffy Károly református lelkész, orsz. gyűl. képviselő (Akosfalva) (uj), Pálffy Tibor vasmunkás (uj), Puskás Lajos igazgató (uj), dr Szász Ferenc vármegyei főjegyző (uj), Szolnoky Gyula vezérigazgató (uj), Dr Venczel József egyetemi int. tanár (uj), id. dr Vékás Lajos itélőtáblai elnök (uj), Vita Sándor orsz. gyűl. képvis. (uj), Zathureczky Gyula főszervező (uj), Zázgonyi Szabó Mihály földész (uj).

Erszényes Samu dr, Demeter Béla, Vita Sándor, Botár István felszólalásai után Sándor József díszelnök meleg szavakkal köszöntötte az új tisztikart.

Végül Szathmáry Lajos dr ügyvezetőelnök mondott programbeszédet, — amelyben részletesen ismertette a jövő célkitűzéseit.

Kedvező légkörben indulnak a német-francia tárgyalások

Vichyből jelentik (MTI.): Darlan és Buchen párizsi utazásával a német-francia tárgyalások a cselekvés szakaszába jutottak. A két államférfi tárgyalásai során francia vélemény szerint sikerül megtalálni az alapot a cselekvő együttműködésre. A tárgyalások kedvező légkörben indulnak.

Vichyből jelentik (NTI.): Az igazságügyminiszter megvonta a francia állampolgárságot száz személytől, akik a háború előtt, főként a népfrenti kormány alatt szereztek francia állampolgárságot.

Hazaérkezett budapesti utjáról a bolgár miniszterelnök

Szófiából jelentik: (BTI) Filov bolgár miniszterelnök és közoktatásügyi miniszter magyarországi hivatalos látogatása után vasárnap este kíséretével együtt Budapestre Szófiába érkezett. A pályaudvaron a kormány tagjai, a király képviselője, a tengelyhatalmak diplomáciai képviselői, valamint a külügy- és a közoktatásügyi miniszterium magasrangú tisztviselői fogadták. (MTI)

„CARITAS”

femetkezősi vállalat új vezetés alatt ismét megkezdte működését. A legegyszerűbb femetéstől a legdiszesebbig. Minden igényt leelőzőkenvebben kielégít. Kóporások nagy választékban.

Tulajdonos:
Sörös Sándor
Szent László-tér 1.

Férfiszövetek, bélésárak DEUTSCH POSZTÓÜZLETBEN

Kossuth Lajos-utca 4.

Unnepélyesen nyitotta meg kapuit Nagyvárad büszkesége: a Gábor Áron tüzérségi hadapródiskola

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délelőtt történt meg a nagyváradai „Gábor Áron” honvéd tüzérségi hadapródiskola ünnepélyes megnyitása. Ezzel új korszak nyílik a szépműtű katonai nevelőintézmény életében.

A hadapródiskola 1897-ben épült és az összeomlásig azt a célt szolgálta, amelyre neve is utal. 1919-ben résztvettek a hadapródiskolások a csucsi harcokban s ezzel a dicsőséges fegyvertényvel hosszú időre befejeződött a kitűnő iskola működése. A megszállás alatt különböző célt szolgált, karszárnyát rendezték be a gyönyörű épületben, amely különösen belső berendezéseiben a felismerhetetlenségig tökrement.

A magyar hadsereg bevonulása után egy teljes évig nem szolgálhatta az épület eredeti rendeltetését. De a Kormányzó Ur elhatározása alapján újraéledt a hadapródiskola, amely Gábor Áron elnevezéssel azt a célt fogja szolgálni, hogy tüzértiszteket képezzen a honvédség számára.

Mennyibe került a tatarozás?

A kormány 1 millió 800 ezer pengőt irányzott elő a hatalmas épületcsoport átalakítására és kibővítésére, a város telekadományozással szélesítette ki területét s az építési munkálatok a nyár folyamán nagy lendülettel indultak meg. Két hónap alatt annyira előrehaladtak az építkezések, hogy az iskola szeptemberben már meg is kezdhetette működését.

Azon a területen, amelyet a város engedett át a honvédelmi minisztériumnak, istállókat és ágyúszíneket, azonkívül az udvaron a főépülethez csatlakozóan új dísztermet és tornatermet építettek, az épületek által bezárt nagy térségen sportpálya létesült és igen nagy gondnal, a korszerűség minden követelményének figyelembevételével átalakították és berendezték a főépületet.

Az iskola beosztása

A főépületen a földszinten az irodák és szertárak vannak elhelyezve, a folyosókon végig hatalmas szekrényekben a szemléltető és gyakorlati oktatáshoz szükséges modellek, könyvek, leírások sorakoznak.

Az első és a második emeleten van összesen 48 tanterem. A könyvtárat két most rendezik. A rendőrségen sikerült megtalálni a régi hadapródiskola könyvtárának egy részét, s ez az anyag természetesen kiegészül új szakkönyvek egész tömegével, ami visszatükrözi a haditudomány rendkívüli fejlődését, melyet az utóbbi két

évtizedben felmutat.

A harmadik emeleten vannak a hálótermek, a lakó- és játszósobák. A régi dísztermet is társalkodó és jótérekteremmé alakították át.

Az iskola az idén két osztállyal in-

dult. Az első, illetve ötödik osztályba négy középiskolát végzett növendékeket vettek fel, a második, illetve hatodik osztályba az ország más katonai iskoláiból utaltak ide növendékeket.

Mit tanulnak az iskolában?

A Gábor Áron tüzér hadapródiskola új szervezete szerint a négy évfolyam elvégzése után a növendékek egy része tisztképző tanfolyamra kerül és mint zászlósok kapnak csapatokhoz beosztást. Azok pedig, akik felsőfokú katonai kiképzésre alkalmasak, meghatározott számban a Ludovikára kerülnek a négy éves tanfolyam elvégzése után. A négy évfolyam fokozatosan épül ki. Ma a két első osztályban 120 növendéke van az iskolának, három év múlva öt-hatszázra fog ez a létszám emelkedni.

Az iskola célja olyan fiatal, életeres csapatvezetőket nevelni, akik a szakképzést már gyermekkorukban elsajátítják az iskolában és örömmel,

lelkességgel vállalják a tábori élet nehézségeit.

A felvétel az új alapszabályoknak megfelelően korlátlan lehetőséget nyújt, hogy minden társadalmi réteg gyermekei bekerülhessenek.

Csak a szülők és a gyermek nevelésének hazafias szempontból megítélt megbízhatósága jön a felvételnél tekintetbe, függetlenül a társadalmi osztálytól, amelyhez tartoznak. Elsősorban mégis azok a gyermekek, akiknek szülei katonák, vitézek, vagy háborus érdemekkel rendelkeznek. Természetesen zsidó származásuakról nem lehet szó a felvételnél. Az új évfolyamban nagy számmal vannak iparosok és földművesek gyermekei.

Istentiszteletek a megnyitó ünnepség előtt

A szakadó eső a közönség számára megnehezítette a hadapródiskola megnyitó ünnepségén való részvételt; de így is szép közönség gyűlt össze az iskola sportpályáján, amelynek két oldalán sátrakat állítottak fel. A növendékek a rossz időre való tekintet nélkül négy „lépcsőbe” sorakozva, parancsnokokkal együtt katonás rendben állottak a térség közepén.

Az ünnepségen megjelent a hadseregparancsnok, a kolozsvári hadtestparancsnoka, aki maga is a nagyvárad-i hadapródiskolának volt a növendéke. Ott voltak a csendőrség a katonai alakulatok és a rendőrség képviselői is. Az egyházak részéről Schifferl Béla apostoli kormányzó helynök és Sulyok István püspök, a

polgári hatóságok részéről Czifra Kálmán megyei főispán, Hlatky Endre városi főispán, Soós István polgármester jelentek meg.

A rádió számára Budinszky Sándor hangfelvételt készített.

Az ünnepély reggel 9 órakor protestáns istentisztelettel kezdődött, melyet Mesterházi Ferenc tábori lelkész végzett. 11 órakor római katólikus szentmise következett, amelyet Tóth László tábori lelkész mondott.

Beszédében hangoztatta, hogy Krisztusban kell élnünk, az ő segítségét kell kell kérnünk fegyvereinkre, Krisztus nélkül nincs erős hadsereg, mert minden hadsereg küzdőerejének alapja a lélek, amelynek erőforrását a Krisztusban való hit adja meg.

Ágyulövések jelzik az ünnepély kezdetét

Mise után ágyulövések jelezték az ünnepély hivatalos részének megkezdését. Nemes Moldvai Paletta László iskolaparancsnok buzdító beszédet intézett növendékeihez, amelyben vállalta a magyar katona kötelességeit és jövő feladatait. Figyelmeztette a magyar hadsereg leendő vitézeit, s harsogva felejték el, hogy az a föld, amelyen Gábor Áron, az intézet névadója harcolt még idegen kézen van.

Beszéde végén felkérte a hadtestparancsnokot az intézet megnyitására. A hadtestparancsnok rövid, katonás beszédében utalt az intézet dicső múltjára, amelynek hagyományait ápolni és továbbfejleszteni az új katonanemzedék legszebb feladata lesz.

Aztán a Gábor Áron tüzérségi hadapródiskolát ünnepélyesen megnyitották nyilvánította.

Az ünnepély befejezése és fénypontja a növendékek díszfelvonulása volt paancsnokaik és az előkelő közönség előtt. A fiatal fiúk oly kemény díszmenetet „váltak ki”, amely öreg bakáknak is becsületére vált volna.

Kedves mozzanat volt, amint az ünnepély végén kihirdették, hogy a növendékek most kapják meg első kimenőjüket s a szülőknek és hozzátartozóknak alkalmul volt a kedves derék fiúk örömeiben gyönyörködni.

Letiltják a vászon abroszt és szalvétát a kávéházak asztaláról

A kávéházak, vendéglők, általában a vendéglátóipar üzemeiben igen nagymennyiségű textilanyagokra van szükség. A legkisebb üzem is több száz vászon asztalterítőt és asztalkendőt kénytelen raktáron tartani, hogy a gyorsan piszkolódo holmikat állandóan válthassa. A mai körülmények között a vászonabroszok, szalvéták utánpótlása nemcsak sok költséget okoz, hanem leküzdhetetlen nehézségekkel is jár. A közellátási miniszte-

München óta nem volt olyan zavar és nyugtalanság Angliában, mint most

Stockholmból jelentik: (NTI) A News Statsman and Nation című angol hetilap írja, Crotic aláírású cikkében:

München óta nem láttam olyan nyugtalanságot és zavart ebben az országban, mint most. A hadsereg és tengerészet tisztjei kijelentették előtem, hogy szerintük cselekedni kellett volna az alkalmas pillanatban. Nagy szabású expedíciót most már nem lehetne elképzelni. Churchill nagyon csodálkozhatnék, ha hallaná azokat a bírálatokat, melyeket a legutóbbi napokban hallottam a hadseregről és a kormány politikájáról. A hadsereg hangulata teljesen zavart. A közvélemény szemére veti a kormánynak, hogy Anglia csak a megfigyelő szerepét játszotta, amikor a szovjet harcolt és ezzel elszalasztotta a kínálkozó alkalmat. A szovjet hadsereg bármilyen arányú hadiszállítással mellett sem lehet évek múlva sem olyan erős, mint a nyáron volt. Ha Anglia vezetői a Szovjetet nem csak olyan országnak tekintették volna, mint amelyen segíteni kell, hanem mint Európa csatárát és egyenlően vetették volna magukat a küzdelembe, jó alkalom nyílt volna a háboru gyors befejezésére. Ilyen alkalom többé nem fog kínálkozni. Három hónap telt el addig, amíg a moszkvai értekezletet előkészítették és megállapították az anyagi segélynyújtás körülményeit. Ennek a hadianyagnak még nagyon hosszú utat kell megtenni, amíg eljut a Szovjetbe. (MTI)

A Kormányzó is résztvevő a huszesztendősi levételezőintézmény ünnepén

A Magyar Országos Tudósító jelel: A magyar levételezőintézmény fennállásának 20-ik évfordulója alkalmából a székesfehérváros katonai parancsnoksága nagyszabású levételezőintézmény rendezett a Magyar Művelődés Házában. A zsutoláig megtelt ünnepi teremben megjelent Magyarország kormányzója is aki az épület előtt ellépett a levételező diszszázada előtt. Az előcsarnokban Szendy Károly polgármester üdvözölte a kormányzót. Az ünnepi beszédet Szendy polgármester tartotta

Frenczel Sándor
tükör és üvegcsiszoló
Tábla-üveg nagy raktár
Olcsó ablaküvegezés
Képkerekezés
Nagyvárad, Szt. János utca 48.
Telefon: 19-13

Belvárosi mozgóbar
Háry János
 A legnagyobb magyar film. Páger, Dajka M
 Bárczy K., Maklár, stb.
 Pazar rendezés, ötlet, humor az 56 tagú zenekart
 Kodály Zoltán vezényli.

Tel. 13-51 Korona Filmszínház Kossuth u.
Elnök kisasszony
 Békeffi I. kitűnő vígjátéka
 Muráti L., Jávor P., Gombaszögi E., Kabos Gy., Pethes S.
 Legújabb hird. — Szombat-vasárnap előadások
 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap d. e. 11-kor matiné.

Karácsony Katalin új filmje
Ne kérdezd ki voltam!
 az APOLLOBAN

GAZDASÁGI ÉLET

A motorkó fogyasztásának szabályozása

Megjelent a miniszeri rendelet végrehajtási utasítása

(Második közlemény.)

4. §. Magánhasználatu személygépjárművek és motorkerékpárok. Azoknak a magánhasználatu személygépjárműveknek (személygépkocsiknak) és motorkerékpároknak tulajdonosai (üzembentartói) részére, akik a 13. §. 1. bekezdésében felsorolva nincsenek havonként az alábbi motorkómennyiség szolgáltatható ki:

Önsúly kilogrammban	Kiszolgáltatható motorkómennyiség
100—1000	60 liter
1001—2000	90 liter
2001—3000	120 liter
3001—	180 liter

7. §. Társasgépjárművek (autóbuszok) (1) A rendszeres járatok lebonyolítására szolgáló közhasználatu társasgépjárművek (autóbuszok) részére — a 13. §. 1. bekezdésében felsoroltak kivételével — havonként a gépjármű önsúlyának megfelelően a tehergépjárművekre (6. §.) megállapított motorkómennyiség kétszeres szolgáltatható ki.

(2) A nem rendszeres járatok lebonyolítására szolgáló társasgépjárművek (autóbuszok), valamint a magánhasználatu társasgépjárművek részére — a 13. §. (1) bekezdésében felsoroltak kivételével — havonként a gépjármű önsúlyának megfelelően a tehergépjárművekre (6. §.) megállapított motorkómennyiség szolgáltatható ki.

8. §. Közhasználatu személygépjárművek. A közlerületről fuvarozó gépjárművek (autótaxik), valamint a telephelyről fuvarozó gépjárművek (bérautó) részére havonként az alábbi motorkómennyiség szolgáltatható ki.

Hengerűrtart. köbcením.-ben	Kiszolgáltatható motorkómennyiség
0—1000	25 liter
1001—2000	35 liter
2001—	50 liter

b) Motorkerékpárok.

Hengerűrtart. köbcením.-ben	Kiszolgáltatható motorkómennyiség
0—250	10 liter
251—500	15 liter
501—	20 liter

5. §. Segédmotoros kerékpárok. A segédmotorral felszerelt kerékpároknak minősülő és forgalmi rendszámmal el nem látott kerékpárok tulajdonosai (üzembentartói) részére az év páratlan számú hónapjaiban 10, páros számú hónapjaiban 5 liter motorkó szolgáltatható ki.

6. §. Magánhasználatu tehergépjárművek és vontatók. Azoknak a tehergépjárműveknek és vontatóknak tulajdonosai (üzembentartói) részére, akik a 13. §. 1. bekezdésében felsorolva nincsenek, havonként az alábbi motorkómennyiség szolgáltatható ki.

Hengerűrtart. köbcením.-ben	Kiszolgáltatható motorkómennyiség
0—1000	100 liter
1001—2000	140 liter
2001—	200 liter

Folytatjuk.)

Telefon: 18-48 a Casinó mozgó Kat. Körben
Zöldpokol (Inkák kincse)
 Főszereplők: Douglas Fairbanks ifj. Joan Bennet.
 Kincskeresők kalandjai az őserdőben
Ma a Casinóban

Felemelték a hadigondozottak járadékait

A m. kir. minisztérium rendeletet adott ki az 1933. VII. törvénycikk hatálya alá tartozó hadigondozottakat megillető járadékok újabb szabályozása és a járadék megváltásban részesült hadiözvegyek segélyezése tárgyában.

Az 1933. VII. törvénycikk hatálya alá tartozó hadigondozottakat megillető járadékok és egyéb pénzellátások a 10.310/1939 M. E. számú kormányrendelet 1. §-ában meghatározott összegek helyett az alábbi összegekben állapítatnak meg:

A tisztii ellátási csoportban.

a) I. járadékosztályú hadirokkant járadéka havi 240 P.
 b) I. járadékosztályú hadirokkant nevelési pótléka hadigyámoltankint havi 8 P.
 c) II. járadékosztályú hadirokkant járadéka havi 96 P.
 d) II. járadékosztályú hadirokkant nevelési pótléka hadigyámoltankint havi 6 P.
 e) III. járadékosztályú hadirokkant járadéka havi 40 P.
 f) III. járadékosztályú hadirokkant nevelési pótléka hadigyámoltankint havi 3 P.
 g) IV. járadékosztályú hadirokkant járadéka havi 2 P.
 h) IV. járadékosztályú hadirokkant nevelési pótléka hadigyámoltankint havi 2 P.
 i) —1. Ötvenötödik életévét be nem töltött hadiözvegy járadéka havi 16 P.
 j) —2. Ötvenötödik életévét betöltött hadiözvegy járadéka havi 30 P.
 k) Hadiárva (félárva) járadéka havi 8 P.
 l) Szülőtlenn hadiárva (1933. VII. t.-c. 17. §. (2). bek.) járadéka havi 14 P.
 m) Hadigondozott családtag járadék-segélye havi 15 P.

Az altisztii ellátási csoportban.

a) I. járadékosztályú hadirokkant járadéka havi 120 P.
 b) I. járadékosztályú hadirokkant nevelési pótléka hadigyámoltankint havi 6 P.
 c) II. járadékosztályú hadirokkant járadéka havi 70 P.
 d) II. járadékosztályú hadirokkant nevelési pótléka hadigyámoltankint havi 4 P.
 e) III. járadékosztályú hadirokkant járadéka havi 30 P.
 f) III. járadékosztályú hadirokkant nevelési pótléka hadigyámoltankint havi 2 P.
 g) IV. járadékosztályú hadirokkant járadéka havi 2 P.
 h) IV. járadékosztályú hadirokkant nevelési pótléka hadigyámoltankint havi 1 P 50 f.
 i) —1. Ötvenötödik életévét be nem töltött hadiözvegy járadéka havi 10 P.
 j) —2. Ötvenötödik életévét betöltött hadiözvegy járadéka havi 15 P.
 k) Hadiárva (félárva) járadéka havi 6 P.
 l) Szülőtlenn hadiárva járadéka havi 5 P.
 m) Hadigondozott családtag járadék-segélye havi 10 P.

Járadék megváltás hadiözvegy számára

A honvédelmi miniszter az 1933. VII. t.-c. 9. §-a alapján járadék megváltásban részesült hadiözvegy részére legfeljebb 30 P. negyedévenkénti segélyt engedélyezhet, feltéve, hogy a hadiözvegynek nincs életfenntartására elegendő vagyona vagy jövedelme, s nincs eltartásra kötelezhető s ezt teljesíteni is képes hozzátartozója sem, továbbá, ha az 1933. VII. t.-c. 4. §-a (1.) bekezdésének a), b) vagy f) pontjában meghatározott s itt is megfelelően irányadó valamely kizáró ok nem fenn.

A segély engedélyezése nem jelenti a járadék megváltásban részesült hadiözvegy járadékra való igényének feladását.

Ha a segélyezésnek az (1.) bekezdésben meghatározott előfeltételei már nem állnak fenn, vagy ha a hadiözvegy újból férjhez megy, az engedélyezett segélyt meg kell szüntetni.

A Központi Illetményhivatal a hadigondozottaknak az 1933. VII. törvénycikkben alapuló pénzellátásait, illetőleg a jelen rendelet alapján engedélyezett segélyeit a jelen rendelet értelmében utalja ki, számfeljeli és könyveli.

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba, a megállapítás azonban 1941. július 1-től számít.

Milyen áron kell megvásárolniuk a „Hombár”-bizományosoknak a romlott, emberi táplálkozásra nem alkalmas kenyérgabonát?

Az EMCE törvényértékesítési tájékoztató ügyosztálya közli:

Emberi táplálkozásra nem alkalmas (pl. dohos, romlott) gabonaféleségeket a gabona tulajdonosa állatával nem takarmányozhatja fel, se szeszifőzési célokra nem használhatja, hanem az ilyen tételre is megvételre kell ajánlania a Hombárnak, vagy bizományosainak.

A Hombár vagy bizományosai a termelők által fejajánlott romlott búzát q-ként 5 pengővel, a romlott rozsot q-ként 4 pengővel, a romlott árpát q-ként 3.50 pengővel, a romlott kétszerest pedig 4 pengővel alacsonyabb áron tartozni átvenni, mint amennyi az azonosnemű egészséges áru hatóságilag megállapított ára.

Cipésziparosnak kész cipők árusításához nincs szükség kijelölésre

A cipésziparosok egyrésze raktárra is készít cipőket, tehát nemcsak méretszerinti rendelésre dolgozik. A börtalpu lábbeli árusításának kijelöléshez kötése után felmerült a kérdés, vajjon a cipőraktárral rendelkező cipésziparosok továbbra is foglalkozhatnak úgy, mint eddig a kész cipők árusításával, vagy pedig nekik is meg kell szerezniük az árusításra jogosító kijelölést. A Cipész Ipartestület felterjesztésére a közellátási miniszter most leiratban értesítette az ipartestületet, hogy a cipésziparos az általa készített börtalpu lábbelit, sőt a talpbőrt akkor is árusíthatja, ha lábbeli, illetve talpbőrkereskedővé nem jelölték ki. (Magy. Tud.)

KORLÁTOZZAK A FRANCIA VASUTAK FORGALMÁT. Vichyből származó jelentés szerint a francia vasutak forgalmát. A vonatok sebességét 15 százalékkal csökkentik és a tél folyamán csak akkor fűtik a kocsikat, ha a hőmérséklet 5 fokon alul van.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

A MAGYARORSZÁGI DEUTSCHES VOLKSBUND NAGYGYŰLÉSTARTOTT. Budapest, a Magyar Országos Tudósító jelenti: A magyarországi *Deutsches Volksbund* vasárnap délelőtt nagygyűlést tartott a Vigadó nagytermében. A nagygyűlésen a kormány részéről Balla Pál miniszteri tanácsos, a kisebbségi ügyek referense jelent meg.

A SZÉKELY HADOSZTÁLY ZÁSZLÓJÁT AVATTÁK KOLOZSVÁRON. *Kolozsvár.* (MTI.) Vasárnap ünnepélyes külsőségek között avatták fel a Székely Hadosztály zászlóját. Az ünnepség a Mátyás-terem folyt le. Az ünnepségen résztvettek a város egyházi, katonai és polgári előkelőségei. Vitéz *Huszár* Endre tábori esperes és *Barbády* János tábori alesperes végezték az avatási szertartást. Azután eskütételei következtek, majd *Kratochwill* Károly nyáltábornagy, a Székely Hadosztály volt parancsnoka mondott beszédet. A szegbeverési ünnepség után a hadosztály volt tagjai és a különböző egyesületek díszmentben vonultak el.

A N. M. K. ÉRTESETÉSE. A Nemzeti Munkaközpont kebelében működő vendéglátóipari munkások szakcsoportjának elnöksége (Nagyvárad) ezúton értesíti az összes tagjait, hogy a szakcsoport által felállított könyvtárt megnyitották. Könyvtári órák minden héten kedden és csütörtökön délután 3-tól 5 óráig. A könyvtár a tagok és ezek családtagjai rendelkezésére áll. Felkérjük tagjainkat, hogy ha a könyvtár részére értéke-sebb magyar könyvet akarnak adományozni, bármikor eljuttathatják a szakcsoport titkári hivatalához. Beszúlettel! Az Elnökség

MEGNYILT HAJDU BELA KIÁLLÍTÁSA. Vasárnap nyílt meg Hajdu Béla kiállítása a nagyvárad: Ujságíró Otthon olvasótermében — és teljes sikert aratott. Egész napon át tömegesen keresték fel az Otthon tagjai a kiállítást s már a vasárnapon több festményét megvásárolták. Az értékes kiállítás csak egy héttig, október 27-ig lesz nyitva.

AZ ÁRPÁD LÖVÉSZEGYLET ÖSSZEJÖVETELE. A várad: Árpád Lövészegylet szerdán este 7 órai kezdettel tartja szokásos összejövetelét a Széchenyi-vendéglőben. A házigazdai tisztet ezúttal a vármegyei csoport látja el.

HÁGÁBAN HALÁLLAL BÜNTETIK A KÖZBIZTONSÁG VESZÉLYEZTETÉSÉT CSELEKMÉNYEZTEK. *Hágából* jelentik: (NTD) Mint hivatalos helyen közölték a jövőben rombolásnak tekintik és halállal büntetik minden olyan bűncselekményt és arra való felbujtást, amely a közbiztonság veszélyeztetését célozza, tekintet nélkül arra, hogy a bűncselekmény nemmetellenes szándékkal követték el, vagy sem. (MTI)

FELHÍVÁS A LEVENTÉKHEZ.

A városi leventeparancsnokság felhívja az összes leventekötelezett ifjakat jelentkezésre. A leventekiképzés folyó hó 21-én veszi kezdetét. Mindazon leventekötelezes ifjak, akik eddig jelentkezési kötelezettségüknek nem tettek eleget, f. hó 25-én, szombaton az Aradi-úti várnál levő városi legelőn nyilvántartásba vételük végett tartoznak jelentkezni. A jelentkezési kötelezettség kiterjed 12. életévétől kezdve a 23. életévig, tekintet nélkül arra, hogy az illető volt-e román katonája vagy sem. A leventeparancsnokság figyelmezteti a szülőket, gyámokat és munkaadókat, hogy gondjukra bízott leventekötelezes ifjak megjelenéséért ők tartoznak felelősséggel. A büntető rendelkezések értelmében leventekötelezes kihágást elkövető 2 hónapig terjedő elzárással büntetendő. A leventeparancsnokság felhívja a munkaadóknak a figyelmét arra, hogy a leventekötelezett leventének leventekötelezettségére kellő időt kell biztosítani és az illetményeit ez időre is ki kell fizetni.

Brrr...! befujja szél?

ELITÉLTEK EGY ZSIBÓI ZSIDÓ ARUHALMOZÓT. *Zsibóról* jelentik: A járásbíróóság legutóbbi tárgyalásakor *Schor Ferenc zsidó tojáskereskedő árualmozásáért egy évi elzárásra és raktárában talált 22.460 tojás elkobzására ítélte. A zsidó hatóságoknak feltűnt, hogy az utóbbi időben feltűnő módon eltűnt a tojás a piacról, annak ellenére, hogy felhozatal volt. Nyomozást indítottak és ennek során jutottak el *Schor raktárába, ahol 22.460 tojást találtak felhalmozva. Gyorsított eljárás alapján tárgyalták le ügyét. A bírói határozat alapján az elkobzott tojást kiürültették a lakosságának. Családonként 50—200 tojás jutott 12 filléres áron és így Zsidó lakosságának tojásellátását egyelőre biztosították.**

A NAGYVÁRADI KERESKEDELMI CSARNOK KÖZLEMÉNYE. A helyi lapok annakidején a tejipar gyakorlásának szabályozása tárgyában kiadott 150.000—1941. sz. földművelésügyi miniszteri rendelet főbb rendelkezéseit bőven ismertették. Ez alkalommal felhívjuk az érdekeltek figyelmét a fent jelzett rendelet 45 §-ra, amely szerint az, aki a tej és tejtermék árusító ipari, illetve kereskedelmi tevékenységét a rendelet hatálybalépésekor (1941. július 25.) iparigazolvány alapján gyakorolta, köteles a rendelet értelmében új iparengedélyt váltani. Ennek az engedélynek a kiadása meg nem tagadható, ha az iparengedély iránti kérelmet a rendelet hatálybalépésének napjától (1941. júl. 25.) számított 3 hónapon belül az illetékes iparhatóságnál előterjeszti. Erdekelt tagjaink titkári hivatalunkban részletes felvilágosítást kaphatnak.

FONTOS VASÚTVONALAK ÉPÜLNEK NORVEGIÁBAN Oslói jelentés szerint — mint a Mai Nap írja — Norvégiában fontos vasútvonalak építése folyik, amelyek elsősorban stratégiai jelentőségűek lesznek. Az új vasútvonalakat német vezetés mellett építik és a munkálatok több mint 12.000 norvég munkást foglalkoztatnak.

Funk, birodalmi gazdasági miniszter Rómában. Rómából jelentik: (Stefani) Funk birodalmi gazdasági miniszter, a Német Birodalmi Bank elnöke ma délután Rómába érkezett és nyomban megkezdte tanácskozásait Riccardi olasz valutaügyi miniszterrel. (MTI)

ÖTVEN GALLON KÓOLAJ FELROBBANT CALIFORNIÁBAN — NÉGY HALOTT, SOK SEBESÜLT. *Newyorkból* jelenti a NTI: A kaliforniai *Venturyban* egy kőolajraktárban ötven gallon kőolaj robbanása levégőbe vetette a raktárépületet. A halasztófának négy haláleset és sok sebesült áldozata van. (MTI.)

Rómába érkezett Clodius. Rómából jelentik: (MTI) Clodius követ balkáni utazása befejeztével Budapestén keresztülutazva Rómába érkezett.

A MEGYEI ALKALMAZOTTAK TÉLI SEGELYÜGYE A KÖZGYŰLÉS ELŐTT. Nagyvárad. Sajat tud. Csütörtökön délelőtt tartja rendkívüli közgyűlést a vármegye törvényhatósági bizottsága. A közgyűlés tárgysorozatának legfontosabb pontja az alispán előterjesztése a vármegyei tisztviselők és egyéb alkalmazottak téli beszerzése tárgyában. Ezen a közgyűlésen tárgyalják meg a megyében kiadható öszeres és zsidóipariparancsok számát is.

Ötven tanut hallgat ki a nagyvárad: törvényszék tanácsa Halmi községben. Nagyvárad. Sajat tud. Október 21, 22-én a nagyvárad: törvényszék büntetőtanácsa vitéz *Biró Barna* elnökeletével Halmi községbe száll ki, ahol *Dán János* Ture községbeli lakos, jelenleg a törvényszéki fogház foglya, ügyében több mint ötven tanut hallgat ki. *Dán János* ellen a hadviselés érdekei ellen elkövetett bűntett miatt folyik a bűnper. A törvényszék azért tárgyal a helyszínen, hogy a tanuk utazási és ellátási költségeit az államkincstár részére megtakarítsa.

AZ ÚJ NÉMET KONZUL A VÁROSHÁZÁN. Nagyvárad. Sajat tud. *Eduard Lurtz*, a nagyvárad: német konzulátus új vezetője hétfőn délelőtt *Ludvig von Schuster* eddigi konzul társaságában tisztelő látogatáson jelent meg dr. *Hlatky* Endre főispánnal és dr. *Soós* István polgármesternél.

Tiszta szesz kapható

Nánássy, Színház-u 4.

Ltes „Aragaz” palackok visszaváltása. Tekintettel, hogy a fogyasztóknál kinnlévő üres „Aragaz” palackok visszaváltása az annak idején leiben lefizetett betétösszegek pengőben való visszafizetése már csak rövid ideig tart, felkérjük azokat a fogyasztókat, kiknél még üres „Aragaz” palack van, hogy azokat a *Shell* kőolaj R. T. nagyvárad: telejére Kolozsvári-ut 48 szám visszajuttatni sziveskedjenek.

ÖZV. ZSIDAY ISTVÁNNÉ. SZTAHVÁRI ÉS TARKEÓI TAHY JOLÁN HALÁLA. Mint részvétellel értesülünk, özv. *Zsiday* Istvánné, szül. *tahvári és tarkeói Tahy Jolán* 58 éves korában, rövid betegség után október 17-én váratlan hirtelenséggel Szaniszlón meghalt. Holneste vasárnap szállították Ungvárra, ahol hétfőn délután 4 órakor ment végbe a temetés a római katolikus egyház szerzetárai szerint. Az elhunyt uraszonyt kiterjedt, elképző rokonság gyászolja.

Mi uiság a piacon?

Vöröshagyma még mindig nincs — A tejpiacn némileg javult a helyzet

Nagyvárad. Sajat tud. A hétfői hetipiacon a multheti drágulással szemben némileg javult a helyzet. A jó felhozatal megérzett az áron is. Általános meglepéssel fogadta a közönség a burgonya árának csökkentését. Az új burgonyaárak hétfőn léptek életbe a piacon. Vöröshagyma még mindig nincs, bár a kereszény nagykereskedők már egy hónapja megrendelték a *METESZ* útján a szükséges vöröshagymamennyiséget, az arát is előre kifizették — s a hagyma mégsem érkezik. A város illetékes ezerveinek feltétlenül sürgősen közbe kell lépniök, mert a közönség hosszú hetek óta nélkülözi ezt a fontos élelmicikket. Fehérkáposztából mintegy 200 szekérral hoztak fel — s az ára is tűrhető. A tejpiacn némileg javult a helyzet, ami annak is köszönhető, hogy hétfőn reggel újabb szigorú razzitát rendeztek a váromknál. Friss tojás még mindig alig volt a piacon. A jó felhozatal hatása alatt lényegesen olcsóbb lett a szőlő. Részletes beszámolókat az alábbiakban adjuk:

Zöldségpiac

Közepes felhozatal. Burgonyaárak: *Ella* kg 14, *Gül baba* kg. 15, *nyári rőzsa* kg 16, Az új burgonyaárak hétfőn léptek életbe, szárazabb fehér kg 74—90, *libamáj-paszuly* kg 84, *száraz borsó* kg 90, *pörkölt árpa* kg 90—100, *korpa* kg 44, *levesbe való zöldség* kg 20—30, *paradicsom* kg 25—32, *spenót* kg 70—80, *sóska* kg 70—80, *saláta* fejenkint 12—15, *zöldpaprika* db 2—4, *cékla* kg 14—20, *torma* kg. 1—1.20, *zsenge kukorica* csövenkint 8—12 fillér, *fehér káposzta* nagy fejek mázsanként 16, 17, 18 pengő, *kisebb fejenként* 8—15 fillér, *vöröskáposzta* fejenkint 8—15, *olasz fejenkint* 10—18, *karfiol* fejenkint 20 fillértől, *retek* db 2—4, *karaláb* db 4—10 fillér.

Gyümölcsiac

Jó felhozatal szőlőből. Szőlő nagy tételben, *feketeszőlő* kg 60, *nova* kg 50—55, *vegyes csemege* 60—70 fillértől. Szőlő kis tételben *fekete* kg. 60—80, *nova* kg 60—70, *vegyes* kg 60—80, *dela-vári* kg 90—100, *csemege* kg 80—1.20. *Alma* fajtánkint 1.20 P-től, *körte* kg 1.80 P-től, *birsalma* kg 1.70—1.80 P, *gesztenye* kg 1.10 P-től, *dió* kg 2 pengőtől, *hecsedli* kg 90 fillér.

Tejpiac

Gyenge felhozatal. Tej csak kevés, vaj egyáltalán nem volt a piacon. Tej-főből volt felhozatal. A hivatalos árak: *tej literje* 32, *vaj* kg 4.90—5.90 P, *juhturó* kg 2.80, *tehénturó* kg 1.10, *sajt* kg 1.90, *tejfől literje* 1.40 P.

Tojás

Friss tojás alig volt a piacon. Mészenben eltett tojás párja 30—32 fillér.

Baromfiac

Jó felhozatal. Az árak tartottak. — *Csirke* párja 3.50—4 pengőtől, *tyúk* darabja 5—6 pengőtől, *sovány ruca* párja 7 pengőtől, *kövér ruca* db 8—10 pengőtől, *sovány liba* párja 15—18 pengőtől, *kövér liba* darabja 18—20 pengőtől, *pulyka* párja 15—16 pengőtől.

Halpiac

Jó felhozatal érmelléki halakból. *Apró kárász* kg 1.20 P-től, *apró körös* 1.80—2 P, *nagy csuka* kg 2.30—2.50 P, *élté* potyka kg 2.30—2.50 P, *hizlalt potyka* kg 2.50 pengő.

Ma és minden **Disznótoros vacsora** a „**MÁTYÁS**” söröző és étteremben Szilágyi Dezső-utca 5.

SZÍNHÁZ

A szinpadai tűzoltó le akarta hűteni a színészek lelkes játékát

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap este is a „Fiatalság bolondság” című kacagtató operett volt a színház műsorán és a közönség, amely csaknem teljesen megtöltötte a nézőteret, végig kacagta az estét. Senki sem számított azonban olyan frappáns műsoron kívüli számra, legkevésbé maguk a színészek, mint amilyen az utolsó felvonásban zajlott le.

Van egy nézőtéri jelenet a darabban, amelyikben a földszint egyik oldaláról a Bán Sándor operetténekesért Rajongó Bakfisok Klubjának csapata, másik oldalról pedig a Radnóthy Éva által felbérlet ligeti jászok rohannak fel a szinpadra, hogy megzavarják Bán Sándort éneke közben. Amikor a színészek a nézőtérrel nagy zajjal, kiabálással, — szerepük szerint, — felrohantak a szinpadra, a kulcszák mögött szolgálót teljesítő tűzoltó, aki nem ismerte a darabot, jöhíszeműen azt hitte, hogy — borjány tört ki. Nem ismerte meg a jászoknak kimaszkírozott színészeket, még Barsit sem és ezért, hogy a „borjány” megakadályozza, berohant is a szinpadra és mindenáron ki akarta tuszkolni onnan a színészeket. A közönség pillanatok alatt rájött, hogy milyen klasszikus tevédegről van szó és harsogó derűtséggel figyelte, mint igyekeznek a derék tűzoltót megnyugtatni a színészek, ügyelő, igazgató s a „műsoron kívüli számnak” olyan frenetikus siker volt, — hogy meg akarták ismételtetni... Percenk mulva a tűzoltó aztán visszavonult helyére és az előadás ezután a derűs intermezzo után még jobb hangulatban fejeződött be.

Színházi iroda közleményei:

— Ma, hétfőn este a Vigözvegy, Lehar örökség nagyoperettje megy, az iskolánkívüli Népművelődési Bizottság rendezésében.

— Fiatalság bolondság, ez a mulatságos, kacagtató nagyszerű operett van műsoron kedden és szerdán este. Szerdán Tiszivisező A) bérletben, Jurik Julcsi, Radnóthy Éva, Tanay, Kozma és Solymossy játsszák a főszerepeket.

— Beeskereki menyecske olcsó helyárral kerül színre csütörtökön este, a bemutató ragyogó szereposztásában. — Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni, hisz érthető a nagy érdeklődés a Beeskereki menyecske első olcsó helyáru esti előadása iránt.

— Pénteken premierbérletben és szombaton este Delly Ferenc rendezésében, pazar kiállításal és új betanulással a Cigányszerelem, Lehar Ferenc örökbecsű nagyoperettje kerül bemutatásra ragyogó szereposztásban.

Szombaton délután olcsó helyárral a Hajnalodik című színmű megy. — Vasárnap délután: Fiatalság, bolondság!

HETI MŰSOR:

Hétfő este: Vigözvegy.
Kedd este: Fiatalság, bolondság.
Szerda este: Fiatalság, bolondság.
Csütörtök este: Beeskereki menyecske.

Péntek este: Cigányszerelem. (A Lehar ciklus második reprize.)

Szombat délután fél 4 órakor: Hajnalodik.

Szombat este 8 órakor: Cigányszerelem.

SPORT

NAC—Ferencváros 4:1 (2:0)

Vasárnap reggel a szemerklő eső miatt aggódtak a váradiaik. Délre azonban szétoszlott a felhő, az ólmos ég derült kékre változott és kisütött a nap. A mérkőzés kezdetén már mintegy 20.000 néző ölelte körül a pálya pompás zöld gyept.

Három óra után hat perccel futottak ki a csapatok, a választásnál Solymosinak kedvezett a szerencse, így a Ferencváros kezd erős szellel szemben.

NAC: Solymosi — Záborszki Domján — Krasznai, Juhász, Deményi — Kovács II, Kovács I, Sárvári, Bodola, Tóth III

Ferencváros: Csikós — Szojka dr, Tátrai — Sárosi III, Polgár, Lázár — Kis, Sárosi dr, Jakab, Kiszely, Gyetvay.

I. féldő.

Jakab indítja el a labdát 90 perces útjára Kiszely vezeti az első támadást, de belelép Krasznaiba Záborszki szabadrugása hozza fel a NAC-ot. A 3. percben már Bodola hátáról pattan külső hálóra a labda. Ettől kezdve állandóan támad a NAC.

A 11. percben Bodola pompásan indítja Tóth III-at. A szélső beadását Krasznai kapja. Sárvárhoz játszik.

A középcsatár nagyszerűen veszi át a labdát és a kitérő kapus mellett hatalmas göllal szerzi meg a vezetést. 1:0.

A 20. percben ismét a NAC támad. Kovács I. a kifutó Csikós mellett élesen a kapufát találja el. Ferencvárosi támadás során Záborszki ment az utolsó pillanatban Jakab elől, aztán Sárvári beadását alig csípi el a kapus. Támad a NAC. Domján lapos lövését Csikós fogja. A 27. percben ismét a NAC balszárnya támad. Tóth III éles, lapos lövése alig kerül el a kaput. Aztán Juhász fejes szerelése kap nagy tapsot. Igen jól és szépen harcol a váradai csapat.

38. percben Bodola 40 méteres szabadrugását fogja Csikós aztán Kiszely veszélyeztet Kiss beadását Solymosi gyönyörűen fogja. Az utolsó percben Sárosi dr elől Juhász ment igen meleg helyzetben.

II. féldő.

Fradí támadásokkal kezdődik a játék. Kitérő a NAC védelem. Az 5. percben Sárosi dr szabadrugást mellé lö, aztán Bodola, majd Kovács II támadása akad meg téves lesen. majd

Jakab lö mellé jó helyzetben. A 10. percben Szojka dr partdobása Deményihez kerül, ő Kovács I-hez továbbítja. Az összekötő kiugrik Polgár és Szojka dr között, egészen balra húzódva Csikós alatt a hálóba nyomja a labdát. 3:0.

Kitérő a NAC minden tagja. Szél ellen is fölényt harcol ki s teljes mértékben kiérdemli a közönség ünneplését. A Ferencváros átcsoportosít. Jakab a jobbszélső. Kiss a jobbfedezet. Sárosi III a középcsatár. A 15. percben Bodola tör ki a jobboldalon, már lövéstre lendül a lába, amikor a kapu szájában Tátrai csúnyán fellöki. 1:1-es.

A labdának Tóth Matvi áll neki és védhetetlenül a bal felső sarokba küldi. 4:0.

A Fradi minden kísérletezése elakad Juháson és két kitérő társán. A 20. percben Krasznai ment remekül, aztán Sárosi III lö fölé. A közönség már csak a NAC-ot biztatja. Juhász a hatalmas Sárosi III-at sem engedí szóhoz jutni. A másik oldalon Bodola tör ki labdáját Tóth a külső hálóba lövi. Néhány perc múlva Domján labdájával Kovács II fut el, beadását Sárvári fordulásból, kapásból mellé lövi.

A 37. percben Sárosi III Kiszelyhez ad, az összekötő erős lapos lövése a kapufáról a tölcső sarokba pattan. 4:1

— Uri csapat a NAC nem húzza az időt. — állapítja meg a közönség. Az utolsó pillanatig támad a NAC, még egy Tóth bomba mellé aztán a közönség óriási ünneplése közben vége a mérkőzésnek, amelyet teljesen megérdemelten nyert meg a végig lelkesen küzdő kitérő formában lévő NAC csapata.

Bírálat.

A NAC minden tagja teljes dicsőretet érdemel odaadó, lelkes játékért. Gyenge pont nem is volt a csapatban. Záborszki a szokatlan poszton is nagyszerűt nyújtott. Juhász, Bodola, Sárvári, Tóth III, Domján, Krasznai, Deményi, Solymosi, Kovács I, Kovács II, Záborszki mind részesei a győzelemnek, amely annyira NAC szurkolóval érezte, hogy érdemes volt feljönni a mérkőzésre.

A Ferencváros játéka zárt, szinte szárnalmas volt. Még Tátrai, Gyetvay és Polgár dicsérhető.

Öröm volt ezen a vasárnapon Budapestén nagyváradnak lenni...

Nagy meglepetések az NB I. vasárnapi fordulóján

Ujpest—DiMÁVAG 2:2 (1:0).

(Budapest.) Ujpest—DiMÁVAG 2:2 (1:0). Bíró: Tihaméri. 8000 néző. Váltakozó küzdelemben az Ujpest többet támad, de a DiMÁVAG erősen védekezik. Az Ujpest támadásait nem kíséerte szerencse. A vezető gölt az 5-ik percben Szusza révén éri el az Ujpest. A második féldő 6-ik percében Füzér egyenlít 16 méterről. A 12-ik percben a DiMÁVAG Penderi révén a vezetést is megszerzi, de a 20-ik percben Szusza egyenlít.

Kispest—Szeged FC 3:1 (2:0).

(Kispest.) Kispest—Szeged FC. 3:1

(2:0). Bíró: Köhalmi. 3000 néző. A 11. percben Nagy lövi a vezetőgölt, a 19-ik percben Egressy lö újabb gölt. A második féldő 16-ik percében 1:1-esből Vigh, a 31-ik percben Harangozó lövi az egyetlen szegedi gölt. A hétről-hétre javuló Kispest megérdemelten győzött erős ellenfelével szemben. Szegedben csak a közvetlen védelem volt jó.

Kolozsvári AC—Lanipart 2:1 (2:1)

Szolnoki MAV—MÁVAG 4:0 (1:0)

Gamma FC—Szegedi VSE 4:2 (1:2).

APRÓHIRDETÉSEK

Hűlőléle

Férfiruhákat, használtakat legjobban vehet és eladhat Molnár használatruha üzletében. Bémer-tér 1. (udvarban). 566

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek. Órák, ókszeri javítók. Gyenge István ékszerész. Rákóczi-ut 19.

Kertes kis ház olesón eladó. Érdeklődni lehet dr Dobay ügyvédnél, Szaniszló-u. 4. 601

Töltőtoll kiváló márkák, nagy választékban, olcsón Simon István könyv-papírüzletben Bémer-tér 3. Tel 26-45.

Eladó 3 szobás villaépület, beköltözhető lakással, nagy gyümölcsös. — Popovics iroda, Szent János-u. 6. 591

Eladó kisebb bérház, Színház közelében 45 ezer pengőért és egy nagyobb részében is. Tatayné Szigetvári-u. 12.

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órák és ékszerész. Nagyvárad. Rákóczi-ut 6.

Eladó 3x4 méteres szép szőnyeg ebédli szőnyeg jókarban és egy kezi szőnyeg összekötőszőnyeg. Alapi János-u. 1. ajtó 2. Megtekinthető reggel 9-3 óráig. 580

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Wertheim kassza, használt, nyereg, műlépprés eladók. — Ugyanott 2 szobás butorozott lakás december 1-től kiadó. Verbőczy-u. 6. 599

ARANYAT magas áron veszek. EZÜSTÖT Haslinger ékszerész. BRILLIÁNST Rákóczi-ut 8.

Nagy súlyosztós Singer varrógép eladó, Czira virágüzlet, Bémer-tér. 597

Mindenemű arany ékszer és szűt tárgyak vasárlása és eladása. Mészáros-u. 4. szám, udvarban. — Schwartz ékszerész.

Keresek 2 szobás modern lakást azonnalra. Címlet a kiadóba.

Nagy alföldi városba jó munkás, lehetőleg keresztény látszerességet keresek. Előnyben részesül, ha fotómunkához is ért. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 598

Gyümölcs szakmában teljesen jártas szezon társat keresek 10.000 pengő tőkével vagy áruval nagyváradai vásártelpi üzletemhez. Megkeresést „Nagyban” jellegre kiadóba kérek. 595

Házvezetőt, tanyára keresek. — Jelentkezni lehet Vörösmarty-utca 73. András Gusztávnál.

Tanuló leányt felvesz nagyító műterem. Bethlen Gábor-u. 50. 600

Káposztagyálulást vállalom. Timár-u. 5. szám. 602

Könyvelést, levelezést tanítok. Óráskönyvelést, levelezést, könyvfelfektetést, hátralékok feldolgozását vállalom Bankári, tőzsdéi ügyletek elszámolását ellenőrzöm. Ingatlanpererekhez valózációs értékiszámítás. Széchenyi-tér 1. II. 24. 592

Kölcsönt folyósít, betétre 4 százalékos fizet Hitelszövetkezet, Szalárdi-u. 6. szám. 585

Szobainas, éves bizonyítvánnyal ajánlkozik uri házakhoz. Cím: ujság-árus bődé, pénzügyi palota. 576

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád. Kiadó: Dr. Scheffler Ferenc. Szent László-nyomda Rt. igazgatója.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforrógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 3. szám.